
[2010-33-RE](#)

CAUSA 2010-33-RE

Número de registre 487-2010. Recurs d'empara

AUTE DEL 10 DE GENER DEL 2011

BOPA núm. 4, del 19 de gener del 2011

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 27 d'octubre del 2010, per la representació processal de la companyia d'assegurances "Axa Portugal, Companhia de Seguros, S.A.", mitjançant el qual interposa recurs d'empara contra els autes del 5 d'agost del 2010 i del 8 d'octubre del mateix any, dictats per la Secció d'Instrucció de la Batllia, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció i del dret a un procés degut, reconeguts a l'article 10 de la Constitució i, atès que demana al Tribunal Constitucional que admeti a tràmit la causa, que dicti sentència en què es declari la vulneració dels drets esmentats, que s'anul·lin els autes objecte de recurs d'empara i que es retrotregui el "procediment al moment anterior a dictar-se l'aute de data 5 d'agost de 2010, amb la finalitat que la meva mandant pugui efectuar els actes que com actor civil la llei li reconeix";

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41, 88 i 98 c);

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítol sisè;

Vist l'informe del Ministeri Fiscal del 15 de novembre del 2010;

Escollat l'informe del magistrat ponent, Sr. Pierre Subra de Bieusses;

Antecedents

Primer

La companyia d'assegurances "Axa Portugal, Companhia de Seguros, S.A." va demanar constituir-se actor civil en el marc de la causa TC-030-3/10 (Túnel dels Dos Valires), a fi d'exercir l'acció de rescabament derivada del seu contracte d'assegurances, en virtut del qual havia indemnitzat a part de les víctimes del sinistre.

Segon

El 5 d'agost del 2010, la Secció d'Instrucció de la Batllia va dictar un aute mitjançant el qual declarava inadmissible a tràmit la constitució d'actor civil d'aquesta companyia en el marc de la causa penal, sense perjudici de les accions civils que la demandant podia interposar davant la jurisdicció civil ordinària per rescabalar-se de les indemnitzacions que havia satisfet en virtut del seu contracte privat d'assegurances.

Tercer

La representació processal de la companyia d'assegurances "Axa Portugal, Companhia de Seguros, S.A." va presentar, aleshores, un incident de nul·litat d'actuacions per tal com va considerar que s'havia vulnerat el dret a la jurisdicció en relació amb els principis d'igualtat i de no discriminació, proclamats a l'article 6 de la Constitució, ja que a la CASS se li havia permès ser part en aquest procediment, destacant que el Codi de procediment penal no imposava cap limitació.

Quart

El 8 d'octubre del 2010, la Secció d'Instrucció de la Batllia va desestimar l'incident de nul·litat d'actuacions per considerar que no es constataren cap de les vulneracions adduïdes.

Cinquè

El 27 d'octubre del 2010, la representació processal de la companyia d'assegurances "Axa Portugal, Companhia de Seguros, S.A." va presentar un recurs d'empara en què manifesta que s'han vulnerat el seu dret a la jurisdicció i el seu dret a un procés degut.

La part recurrent al·lega, en primer lloc, que el fet de no admetre la seva constitució en actor civil vulneraria el seu dret a la jurisdicció, reconegut a l'article 10 de la Constitució, ja que aquesta decisió hauria intervingut sense respectar els principis d'igualtat i de no discriminació, proclamats en l'article 6 de la Constitució. Aquesta vulneració es derivaria del fet que la intervenció de la CASS en el procediment havia estat admesa, quan aquesta també hagués hagut de ser considerada com una "companyia d'assegurances".

En segon lloc, estima que la desestimació de la seva demanda estaria erròniament fonamentada en les disposicions de l'article 18 del Codi de procediment penal que només reconeix la possibilitat d'exercir l'acció civil a les persones que han sofert danys i perjudicis causats pel delicte o la contravenció penal, quan, segons el seu parer, el Codi de procediment penal no imposa cap limitació per ser part en els procediments penals.

Per acabar demana al Tribunal Constitucional que admeti a tràmit la causa, que dicti sentència en què es declari la vulneració dels drets esmentats, que s'anul·lin els autes objecte de recurs d'empara i que es retregui el "procediment al moment anterior a dictar-se l'aute de data 5 d'agost de 2010, amb la finalitat que la meva mandant pugui efectuar els actes que com actor civil la llei li reconeix."

Sisè

El 15 de novembre del 2010, el Ministeri Fiscal va presentar un informe mitjançant el qual s'oposava a l'admissió a tràmit d'aquest recurs d'empara per tal com les regles processals són una qüestió

que correspon en exclusiva als jutges i als tribunals de la jurisdicció ordinària i perquè la qüestió plantejada no té relleu constitucional.

Pel que fa a la vulneració dels principis d'igualtat i de no discriminació, el Ministeri Fiscal no considera que algun dels motius de la inadmissió de la constitució en actor civil tingui com a raó el naixement, la raça, el sexe, l'origen, la religió, l'opinió o qualsevol altra condició personal o social de la recurrent. Per tant, aquest greuge s'ha de descartar.

Pel que fa a la vulneració del dret a la jurisdicció, estima que la Batllia argumenta la seva decisió fonamentant-se en l'article 18 del Codi de procediment penal i en la jurisprudència dels tribunals andorrans, per tant, les seves resolucions contenen un raonament suficient i no són arbitràries. Així mateix, recorda que la selecció, la interpretació i l'aplicació de les regles processals corresponen en exclusiva a la jurisdicció ordinària.

Pel que fa a la vulneració del dret a un procés degut, el Ministeri Fiscal precisa que la instrucció per a l'esbrinament de l'eventual fet punible i dels seus autors està en curs, encara s'ha de determinar la o les causes de l'accident ocorregut, per tant, la demanda de la recurrent és prematura en aquest moment processal i, processalment inadequada, sense que es pugui considerar que s'han vulnerat els seus drets.

Així doncs, el Ministeri Fiscal sol·licita la inadmissió a tràmit del recurs d'empara 2010-33-RE.

Fonaments jurídics

Primer

Pel que fa a la vulneració "del dret a la jurisdicció en relació amb els principis d'igualtat i de no discriminació" (sic), la part recurrent considera que deriva del fet que tot i denegar la seva demanda, la Batllia, per contra, va admetre la demanda de la CASS de constituir-se part civil.

D'aquí es desprendria la infracció dels principis d'igualtat i de no discriminació en contra seva.

Pel que fa a la discriminació hem de compartir l'anàlisi efectuada pel Ministeri Fiscal, les conclusions del qual estableixen clarament que en aquesta causa la vulneració d'aquest principi s'ha de descartar.

Pel que fa a la igualtat, el raonament de la recurrent desconeix que aquest principi no és absolut, sinó relatiu. En el seu sentit jurídic la igualtat és una igualtat proporcional, aquella que ha d'existir entre persones que es troben en una mateixa situació. Ara bé, en aquesta causa, la CASS i la companyia d'assegurances "Axa Portugal, Companhia de Seguros, S.A." no es troben en la mateixa situació.

Tractant-se de l'admissibilitat de la constitució com a part civil, la recurrent com a societat de dret privat, depèn del règim de dret comú de l'article 18 del Codi de procediment penal; quant a la CASS (independentment de la seva naturalesa jurídica exacta que, d'altra banda, l'escrit de recurs d'empara tracta de manera innecessària) depèn de les disposicions específiques de l'article 90 de la Llei 17/2008 de la CASS.

De manera més precisa, el seu apartat 3 estableix que "La Caixa Andorrana de Seguritat Social pot fer efectiva la reclamació directament al tercer responsable i/o solidàriament a la companyia

d'assegurances". Així, per tal com la Llei fa beneficiar a la CASS d'una possibilitat que no es reconeix a la societat recurrent, els autes objecte de recurs no han vulnerat el principi d'igualtat. Han tractat de manera diferent dues persones, que en aquest cas pel fet de la Llei, es troben en situacions diferents.

Certament, la recurrent al·lega que per tal com la Llei disposa que la CASS pot "reclamar en la via penal", la Llei 17/2008 de la CASS no seria ni vàlida ni respectuosa amb els drets fonamentals, tanmateix aquest argument no pot prosperar, ja que correspon a la jurisdicció ordinària aplicar la Llei i evidentment no pot fer-ne abstracció sigui quin sigui el judici que aquesta li mereixi.

Segon

D'acord amb les disposicions de l'article 18 del Codi de procediment penal, l'acció civil pot ser exercida per tota persona que hagi sofert danys i perjudicis causats per un delictes o per una contravenció penal.

Així doncs, com que l'acció està reservada a les víctimes de les conseqüències dels delictes o de les contravencions, la jurisprudència (sentència del 8 de juliol del 2003 del Tribunal de Corts, recaiguda en la causa TC-0008-EP/93 i sentència del 22 de juliol del 2004, recaiguda en els autes núm. B-0171-2/2002) en dedueix que aquesta no pot ser exercida per les companyies d'assegurances que volen ser rescabaldades de les quantitats que han hagut d'abonar als seus assegurats, ja que el perjudici que això els representa no deriva del delictes, sinó d'una causa diferent, l'execució del contracte privat entre l'asseguradora i l'assegurat.

Altrament dit, en aquest tipus d'hipòtesi, l'acció civil no està oberta a les companyies d'assegurances, perquè no hi ha un lligam de causalitat directe entre el seu perjudici i el delictes.

Per tal com la part recurrent considera que "el codi de procediment penal no imposa cap limitació per ser part en els procediments penals", considera que les dues resolucions objecte de recurs han limitat la possibilitat de l'acció únicament a les víctimes del delictes o de la contravenció mitjançant l'aplicació d'una solució establerta per la jurisprudència.

Amb aquesta argumentació que critica la jurisprudència, discuteix la interpretació efectuada pels jutges ordinaris en relació amb el Codi de procediment penal, ara bé, situa, per tant, el debat en un terreny que no correspon al jutge constitucional.

Efectivament, d'acord amb la jurisprudència constant del Tribunal Constitucional, la selecció, la interpretació i l'aplicació de les normes de procediment corresponen de manera exclusiva als tribunals ordinaris i el recurs d'empara només té per objectiu verificar que les resolucions judicials responen a les qüestions plantejades, que són coherents, motivades i que no són arbitràries.

Així mateix, el Tribunal Constitucional entraria en un terreny que no li correspon si es pronunciés en relació amb el punt de saber, com ho demana la recurrent, si la decisió que desestima l'acció civil hauria de resultar d'una sentència i no d'un aute. Una vegada més, es tracta aquí de la interpretació de les normes de procediment pel jutge ordinari i el Tribunal Constitucional no pot jutjar aquesta interpretació, salvat que sigui irraonable, circumstància que no es dóna en aquest cas.

Pel que fa a tots aquests punts, només cal examinar els autes del 5 d'agost del 2010 i del 8 d'octubre del mateix any per constatar que, tant quant a la qüestió del sentit que s'ha de donar a l'article 18 del Codi de procediment penal, com sobre l'al·legació segons la qual la recurrent hagués

hagut de tenir el mateix tractament que la CASS, les seves motivacions explícites i clares donen resposta a les qüestions plantejades, no contenen cap error material patent, i no són ni incoherents, ni arbitràries.

Tercer

Pel que fa a la vulneració del dret a un procés degut, s'observa a títol subsidiari, que contràriament a allò que al·lega, el fet de no haver estat constituïda en actor civil en el marc de la instància penal no priva la recurrent del seu dret d'accés a la jurisdicció, ja que, com ho precisa l'aute del 8 d'octubre del 2010 "No hi ha violació del dret a la jurisdicció de AXA-PORTUGAL, perquè aquesta té oberta la possibilitat d'interposar accions civils de reclamació."

Per tot el que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

DECIDEIX:

Primer

No admetre a tràmit el recurs d'empara 2010-33-RE, interposat per la representació processal de la companyia d'assegurances "Axa Portugal, Companhia de Seguros, S.A." contra els autes del 5 d'agost del 2010 i del 8 d'octubre del mateix any, dictats per la Secció d'Instrucció de la Batllia.

Segon

Notificar aquest aute a la representació processal de la societat recurrent, al president de la Batllia i al Ministeri Fiscal.

Tercer

Publicar aquest aute, d'acord amb el que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Acordat a Andorra la Vella, el 10 de gener del 2011.

Pierre Subra de Bieusses Juan A. Ortega Díaz-Ambrona

President

Vicepresident

Didier Maus

Carles Viver Pi-Sunyer

Magistrat

Magistrat

